

Friko-Nytt

Vi kan levere . . .

Denne titelen sier meget, men lover ikke alt. Enno er det dessverre mange ting vi ikke kan levere, men vi har ventet med å gi opplysninger om enkelte ting vi har liggende for å ha noe å sende ut til jul. Det er sikkert mange som studerer på hva de skal finne på til julegaver i år, men no har vi altså diverse ting som enhver frimerkesamler vil være begeistret over å få i gave. Å gi en detaljert beskrivelse av alt er det ikke plass i denne annonsen, så de som ønsker nærmere opplysninger bes skrive til oss så vil de bli sendt omgående.

Først og framst nevner vi

AFA 1944, Norsk utgave.

Det er straks litt av en sensasjon. Da det var umulig å få importert AFA i år, rettet vi en henvendelse til det danske forlaget om å få tillatelse til å trykke AFA i Norge. Vi fikk tillatelsen og håper å kunne levere katalogen før jul. Teksten blir omsatt til norsk og klisjéene lages i Norge på noen unntagelser nær. AFA 1944 Norsk utgave omfatter følgende områder: Danmark, Slesvig, Grønland, Thule, Dansk Vest-India, Island, Belgia, Holland, Böhmen og Mähren, England, Finnland, Frankrike, Sveits, Slovakia, Sverige og Tyskland. Prisen er enno ikke fastsatt, men p. g. a. de store klisjeutgifter kommer prisen antagelig til å ligge mellom 5 og 6 kroner.

F.K. Populæralbum.

Dette albumet omfatter Norge, Danmark og Sverige etter AFAs nummer. Ingen spesialiteter er tatt med, i det vi hele tiden har gått ut fra merkebilledet. «Populær» foreligger i tre utførelser: 1 i kartong i Borek format, 1 på godt papir i Schaubek format og 1 på billigere papir i Schaubek. Prisene er kr. 15,80, 10,15 og 8,10.

Norgeskatalogen 1944.

vil antagelig foreligge ferdig i begynnelsen av desember. Prisen er i år kr. 4,75. Katalogen byr i år på store forandringer og inneholder bl. a. fargekart i 9 farger.

Greko sorteringskasser.

Det strømmer stadig inn bestillinger på Greko sorteringskasser. Kassene er laget i to modeller: Modell A med 66 rom og modell B med 28 rom og plass til kartotek-konvolutter. Prisene er kr. 18,— og 16,70. Opplaget er begrenset, så henvend Dem til Deres frimerkehandler straks.

Sverige-albumet.

Vi kan enno levere Rex Sverige-album på papir i Schaubek format. Prisen er kr. 7,50 med omslag og kr. 6,50 uten omslag.

Som sagt: skriv etter opplysninger.

FRIMERKEKOMPANIET
TOLLBUGATA 4 · BOKS 684 · OSLO · TELEFON 25 052
POSTGIRO 100.57 · TELEGR. ADR.: „STAMPS“

Tilbud i serier:

Norge, Riksting	o kr.	0,75
» Wessel	»	0,15
» Nordkapp 1943	»	2,10
» Grieg	»	1,60
» » f.d.b.	»	2,50
» Frontkjemper	»	0,85
» » f.d.b.	»	1,—
Danmark, Dybbøl	»	3,—
» K. P. K.	»	0,75
» D. F. U.	»	0,75
» Røde Kors 1939—40 ...	»	0,75
» Barnehjelp	»	0,35
» Rundetårn	»	0,20
» Barnehjelp 1943	»	0,45
» » f.d.b. ...	»	0,50
» Chr. X. 25 øre, » ...	»	0,40
» » 40 » » ...	»	0,75
Finnland, Røde Kors 1930	o	2,—
» » 1932	o	2,40
» » 1943	o	2,40
Sverige, Sergel	»	0,55
» Nasjonalmuseet	»	0,80

Levering pr. forskudd eller etterkrav.
Porto ekstra. — o betyr ubrukt.

BJARNE P. NYGÅRD

Normansgt. 33, Stavanger

Frimerker kjøpes

Vi er no kontant kjøpere til brukte og ubrukte norske frimerker (masse- vare i pakker à 100), bedre serier og enkelte brukte og ubrukte merker fra hele verden, dublettlagre, handler- lagre, spesial- og generalsamlinger etc. Ny innkjøpsliste over norske frimerker gratis. Tilbud på uten- landske merker etter fremsendelsen eller mot nøyaktige opplysninger.

I Deres egen interesse bør De kon- ferere med oss før De selger.

„The World's”
UTVALGSSIRKULASJON

v/ Alfred Gilbertsen

STANGELAND PR. SANDNES

Frimerke serier

Danmark, Røde Kors (3)	kr.	0,50
» Barnehjelp (2)	»	0,50
» Condormaskin f.d.b. ...	»	0,50
Finnland, 7 og 9 mark	o	3,—
» Feldpostmerket 41 ...	o	1,—
» » 43 ...	o	1,50
Böhmen, Røde Kors 1943	o	2,75
Gen.-Gouvernm., Nye verdier ...	o	2,50
» NSDAP dg. 43 o	»	9,—
Tyskland, Gullsmedkunst 43 ...	o	2,75
Innstikningshefter 6 bl. 18 strp. ...	»	1,—
Utvalgshafter med svarte felt. En gros.		
Kun komplette serier. — o betyr ubrukt.		
Porto ekstra. — STANDARD 1944 ventes.		

Torkild Tvedte

POSTGIRO 67011

HAUGESUND

Tilbyr ROMANIA:

1926 Kongen 60 år	(10) kr.	6,50
1932 75 års Frim.jubil.	(7) »	12,50
1939 100 år Karl I	(14) »	11,50
1939 New York Utstillingen	(2) »	2,50
1939 St. Georg	(11) »	11,—
1939 70 års Jernbanejubil.	(6) »	6,75
1940 Luftfartsveld.ht. Kongen	(8) »	6,50
1940 10 års Tronbestigelse	(6) »	8,50
1940 Straja Tarii	(8) »	7,50
1940 Mikal 25 b. — 100 lei	(11) »	19,—
1940 Codreanu (avlang)	(1) »	10,—
1941 Universitet	(5) »	16,50
1941 Frontkjemper	(4) »	22,—
1941 Frontkjemper «Odesa»	(4) »	22,—
1941 Transnistria	(3) »	2,75
1941 Besarabia & Bukovina	(16) »	25,—
1941 Besarabia luftflaten	(9) »	10,—
1942 Bukovina	(3) »	16,—
1942 Besarabia	(3) »	16,—
1939 12 blokker Karl I kpl. (Michel Mk. 116,—)	»	50,—

Alt ustemplet. — Mellomsalg forbeholdt.
Kjøper 30 øres V brukte til 25 øre pr. stk.

A. JENSENS FRIMERKEFORRETNING

THV. MEYERSGT. 61, OSLO

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:
Postboks 46 — Høvik

NR. 9

1943

2. ÅRG.

Norske frimerker og varianter En oversikt og vurdering

(Forts. fra nr. 5-6/1943.)

Av *Johs. Jellestad*

Utgaven 1856—1857

Det ble snart nødvendig å anskaffe nye frimerker. Opplaget av nr. 1 var lite og der var alminnelig misnøye med merkets utseende. Etterat departementet derfor på forskjellig hold hadde innhentet anbud, fikk ifølge kontrakt av 13. des. 1855, gravør P. A. Nyman, Stockholm, i oppdrag å framstille de nye frimerker:

2 skill.	30-1-1857	Opplag 1,0 million
3 »	6-6-1857	» 1,05 »
4 »	des.-1856	» 6,07 »
	og 1860	» 4,0 »
8 »	des.-1856	» 2,225 »

(Aktstykkene vedr. dette i «Norges Frimerker 1855—1924» side 15—28.)

Merkelegningen

viser kong Oscar I's bilde i venstrevendt profil på farget bakgrunn omgitt av en sirkel bestående av 80 perler. Medaljongen er begrenset av 4 hvite rammelinjer som således danner 4 hjørnefelt, utfyllt med lodrette bølgelinjer. I de øvre hjørner er anbragt rosetter og i de nedre står verditalle. Langs kanten oppe, på sidene og nede står henholdsvis NORGE, FRIMÆRKE og SKILLING.

Originalstemplett,

gravert av P. A. Nyman er ikke blitt oppbevart.

Trykkplatene

derimot er i behold og er framstillet på galvanoplastisk vis. Hver av dem består av 100 kobberfellingler støpt på en plate av typemetall slik at der dannes 4 blokker à 25 merker med avstand $2\frac{1}{2}$ mm mellom merkene. Nytrykkene av 1914 og 1924 ble trykt med disse platene.

I en beskrivelse av trykkplatene for 3, 4 og 8 skillings-merkene, offentliggjort i «The Collectors Club Philatelist» (Vol V og VI, for 4-skill.'s vedk. også i Nord. F. T. 1927 side 82) er de 4 25-blokker kalt A., B., C. og D. og platevariantene innen hver av disse blokkene er tegnet og nummerert fra 1 til 25. Bare ganske få av disse varianter er så karakteristiske at samlere flest legger merke til dem.

„Madonna“

Normalt.

Fig. 4.

Nr. 10 utkommer ca. 25. november, nr. 11—12 ca. 20. desember

I 2-skill-platen, som ikke er beskrevet, er det bare varianten «Madonna» (helt omdannet øye) (fig. 4) som er bemerkelsesverdig, og som blir godt betalt (5).

I 3-skill-platen er det ingen av de 100 variantene som gjør seg særlig bemerket.

I 4-skill-platen derimot er det en rekke framtrædende platefeil (fig. 5) hvorav de viktigste er:

- A 10 Apostrof etter FIRE (3).
- B 19 Æ forbundet med R (3)
- B 25 Defekt rosett (3).
- C 2 Dobbeltstrek mellom hjørnefeltet og den vannrette rammelinje (2).
- C 25 Avkuttet n. h. hjørne (2).
- D 1 FRIMÆBKE på venstre side (5).
- D 2 Deform L i SKILLING (3).
- D 8 Dobbeltperle i merkekanten i n. h. hjørne (3).
- D 16 FIBE (5).
- D 23 SKILLING: (kolon etter skilling (10). Tilfeldige varianter kan forekomme, f. eks. FRIMÆRKE, høyre side (5). FRIMÆKKE, » (se fig. 5) (10).

Nepe noen av 8-skill-variantene har greid å heve seg over det jevne prisnivå.

Grunnet forskjellig «tilretning» av klisjéene under trykningen opptrer merker med forskjellig lengde på sjatteringslinjene på kongens hals.

Fig. 5.

Papiret

var håndgjort og ble levert av Tumba «Pap-persbruk». Det hadde marginalvannmerke, dobbelte bølgelinjer langs kantene og løve med øks i arkets hjørner (fig. 6).

At enkelte randeksemplarer kan forekomme med vannmerke bølgelinje (5) eller hjørneeksemplarer har fragmenter av løvevannmerke (10) skyldes unøyaktig pålegning under trykningen.

Fig. 6.

Gummien

var tynn og lys på de merker som ble levert i 1856 og 1857. I 1860 ble levert et parti 4-skillmerker (4 mill.) som hadde tykk gullig gummi som ga papiret en gullig tone. Ubrukte merker med gulbrun gummi er meget sjeldne og betinger liebhaberpris.

Taggingen

er nøyaktig 13. Der forekommer dobbelttagging (diamanttagging) som betinger liebhaberpris.

Uttagete

eksemplarer av 4-skill er kjent med følgende stempler: Hougsund, Fredrikshald, Laurvig og Christiansand. Sannsynligvis dreier det seg om 4 ark (?) som ikke er blitt perforert (1200).

Halverte

4-skillmerker brukt som 2-skill (fig. 7) på helt brev ble kjent i 1929. Muligens samme brev ble samme året solgt til Amerika for kr. 1150,—. Ved Köhlers auksjon (des. 1930) ble et brev med halvert 4-skill solgt for Mk. 1030,—.

Likedan kjennes et halvert 8-skillmerke brukt som 4-skill. Brevet ble sendt fra Kristiania til Hølen og avstemplet med Kristianias nummerstempel 42 og datostempel 15-12-1857. Dette brevet ble i 1915 omsatt for kr. 650,—. I 1922 ble det skjenket det Svenske postmuseum av den kjente svensk-amerikaner Hans Lagerlöf. Det ser ut til at publikum til en grad har nyttet halverte frimerker. 20. mars 1858 ble imidlertid dette forbudt ved sirkulære fra postverket.

Fargene

- 2-skillmerket er i katalogene oppført med:
 - a. Gul, guloransje (1).
 - b. Brunlig oransje (2).

Det er neppe mulig å trekke noe skarpt skille mellom disse fargene, idet der fins overgangsnysanser og fargen lett forandres ved kjemisk

påvirkning. Den kan således opp-
tre i brunt og svartbrunt.

3-skill-merket betegnes med
omfintlig og kan forandres ved
sollys eller kjemikalier

Bleke eksemplarer er alminne-
lige (0,5—1) mens merker i dyp
grållilla er sjeldne (2—3). Grønne
3-skill-merker skyldes kjemisk
påvirkning.

4-skill-merket oppviser en
rekke nyanser, fra lyst grønlig
blått til dypt blått. Den grønlig
blå fargen — fra 1860 — er
sjeldnest (4) og nærmer seg til
dels blek blått (6).

8-skill-merket oppviser en
rekke nyanser fra *mattrodt* (1)
til *vinrødt* (2).

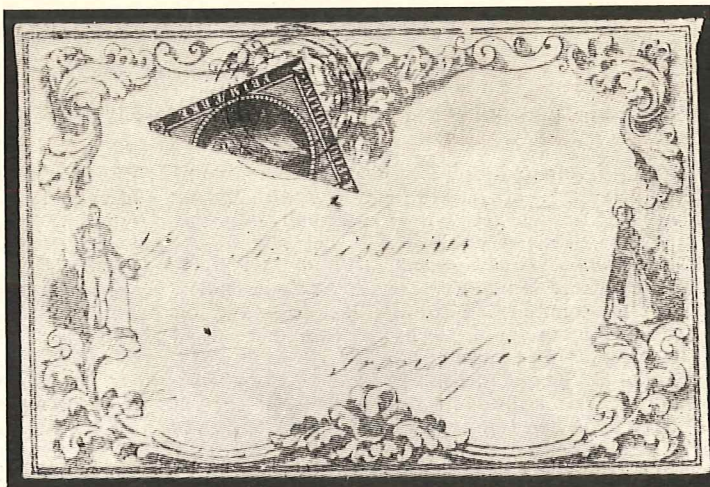

Fig. 7.

„Specimen“-påtrykk,

14 mm langt i blå farge og utført med hånd-
stempel fins på samtlige verdier. Ca. 1880 ble
nemlig et lite antall av disse merkene for-
synt med «specimen»-stempel og skjenket Friedls
Museum i Wien.

Sammenhengende

merker i par, striper og blokker er sjeldne
for 2- og 4-skill.s vedkommende mens 3- og 8-
skill forekommer hyppig i sammenhengende
stykker på grunn av utenlandsporpen.

Av 2 *skill* ble i 1931 tilbudt fra Stanley Gib-
bons en ubrukt 16-blokk i farge a. for kr. 910,—
videre av farge b. 25-blokk, 20-blokk og 15-blokk
til henholdsvis kr. 1350,—, 1100,— og 820,—.

Par (2¼), 3-strip (5). Av 4-blokker er kjent
ytterst få (30) deriblant 4-blokk på helt brev
(antagelig unicum).

Av 3 *skill* er kjent 30-blokk og 20-blokk
(Stanley Gibbons 1931). Liehaberpriser.

Par (2¼) 3-striper (5) 4-blokk (12). 4-skill-
merket har vært livlig etterspurt såvel i plat-
ningsøyemed som av stempelsamlere. Par (5),
striper er sjeldne og betinger liehaberpriser.
Brukte 4-blokker er ytterst sjeldne (400).
Ubrukte blokker betinger liehaberpriser. En
ubrukt 24-blokk av 1860-trykningen er kjent og
er en av våre største sjeldenheter.

8-skill opptrer ofte i par (2¼) og striper,
sjeldnere i 4-blokker (20) i brukt stand.

Ubrukte par, striper og blokker er derimot
overordentlig sjeldne og oppnår alltid høye
priser ved auksjoner. Hos Köhler ble i 1930
solgt en ubrukt 4-blokk, og denne ble senere

betalt med kr. 600,—. En ubrukt 6-blokk som
eies av en kjent Norge-samler er sikkerlig
unicum.

Prøvetrykk

fra P. A. Nymann, på vannrett stripet papir:

3 skill gult (12).

» blått (7).

» lilla (10).

Nytrykk

av denne utgaven 1914 og 1924 (se herom
under Norge nr. 1).

Avstemplinger.

Særlig 4-skill-merket er et yndet objekt for
stempelsamlere. Her kan man få sin samling
over de eldre antikva, stenskrift og ring-stempler
godt besatt. Om disse avstemplinger og deres
sjeldenhetsgrad gir den nye boka «Fortegnelse
over Norske Poststempler 1846—1894» grei orien-
tering. Her nevnes også et *riststempel* med 10
streker, tykkere og med større avstand enn før,
som bare kjennes på 1856-utgaven, dette er meget
sjeldent.

Riststempel: 2-skill (7).

3- » (2).

4- » (70).

8- » (4).

D/S-avstemplinger betinger som regel lieb-
haberpriser, men rekker ikke opp i samme nivå
som liknende stempler på nr. 1.

På hele brev

forekommer merkene av denne utgave nokså
hyppig, prisene som enkeltmerke + 50%.

(Forts.)

De ungarske vannmerker

(Avsluttende artikkel)

(Forts. fra nr. 3/1943.)

Av lektor *Mauritz Hauge*

I min første artikkel om de ungarske vannmerker (se nr. 6—7/1942 s. 106 spalte 2) er nevnt at vannmerket Kr er parallell ellipsens lengdeakse. Det er enklere å si det slik at *Kr alltid forekommer i liggende stilling* eller loddrett frimerkets langsider. Det er likeledes nevnt at Kr forekommer i 4 forskjellige stillinger, og disse stillingene er gjengitt i forbindelse med avbildningen av vannmerke nr. 1 (s. 107). I Erdödi & Kners spesialhåndbok for ungarske frimerker, har stillingene fått nummer a—d slik som fig. 1 på den tegning som følger nærværende artikkel.

På s. 108 spalte 2 (framdeles nr. 6—7/1942) sammenliknet jeg de to vannmerker nr. 2 og 3.

På den tid min første artikkel ble skrevet, var Michel 1943 enno ikke utkommet. Jeg gjorde oppmerksom på at tegningen på s. 1138 i Michel var misvisende, at det ikke var noen nevneverdig forskjell på de to vannmerker, at begge vannmerker nærmest likner tegningen s. 1139. Jeg burde kanskje heller ha sagt at begge tegninger i Michel 1942 er misvisende.

I Michel 1943 er det på s. 1300 og 1301 satt inn tegninger fra nye klisjeer. De nye tegningene er meget større og nøyaktige enn i tidligere Michel-kataloger. Bl. a. kommer det tydelig fram på de nye tegninger at de små loddrette bøyelene på begge sider av midtfeltet — over den øverste svakt oppadbojede og tvergående linjen — er om-

Oversikt og bokstavnummerering av vannmerkevariantene ved de ungarske vannmerker nr. 1—7

Fig. 1. *Varianter av vannmerke nr. 1. Utgavene 1881—1891.*

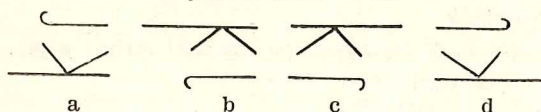

Fig. 2. *Varianter av vannmerke nr. 2. Utgaven 1898.*

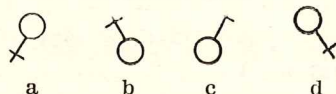

Fig. 3. *Varianter av vannmerke nr. 3. Utgaven 1899 og 1900/03.*

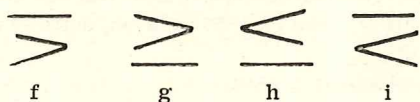
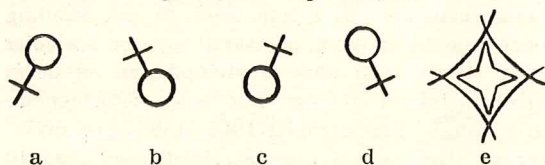

Fig. 4. *Varianter av vannmerke nr. 4. Utgaven 1904 og 1906.*

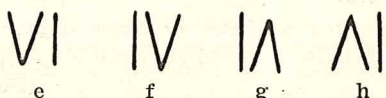
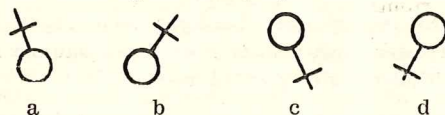

Fig. 5. *Varianter av vannmerke nr. 5. Utgaven 1908.*

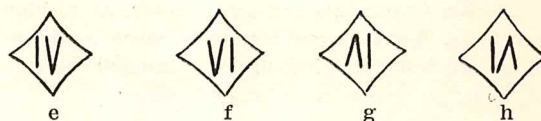
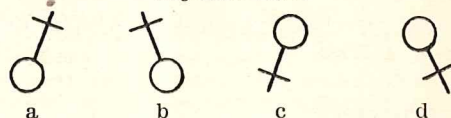

Fig. 6. *Varianter av vannmerke nr. 6. Utgaven 1909/13.*

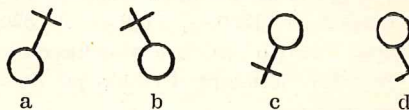

Fig. 7. *Vannmerkene nr. 5 og 6.*

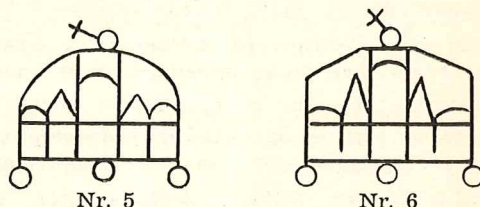
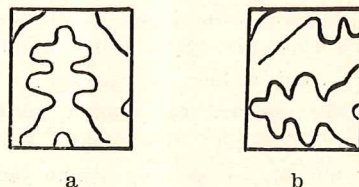

Fig. 8. *Varianter i vannmerke nr. 7.*

trent like brede i vannmerke nr. 2, men har litt forskjellig bredde i nr. 3 (den ytterste smalest). Likeledes sees at trekanten mellom disse små bøyene og midtfeltet er forholdsvis høyt og smalt i nr. 2 og litt bredere og lavere i nr. 3. Merkelig nok sier Michel dette i teksten i katalog 1942, men avbildningene av vannmerke nr. 2 og 3 er tilsynelatende forbyttet, så tegningene ikke på noen måte svarer til teksten. I Michel 1943 ser vi at begge de to svakt oppadbøyde linjene som går tvers over kronen og avgrensner dennes nedre del forlenger seg litt utenfor kronens vertikalsider. I nr. 3 er det bare den nedre linje som har denne forlengelse utover kronens sider. For så vidt er tegningene i Michel 1943 riktige. Men heller ikke avbildningen i Michel 1943 er helt i orden. Mellom de nevnte tvergående linjer sees på figuren s. 1301 (vannmerke nr. 3) 4 små loddrette staver, som forbinder de samme linjer på begge sider av den lille ovalen. På s. 1300 (vannmerke nr. 2) er disse stavene helt sløyfet på høyre side av midtfeltet og bare svakt antydnet på venstre side. Det er vanskelig å skjønne grunnen til at tegneren har lemlestet avbildningen av vannmerke nr. 2.

Vannmerke nr. 2 og 3 er så store at de strekker seg utover 6 frimerker. Det blir således bare en liten del av vannmerket som blir synlig på et enkelt frimerke. Av de to serier 1898 med vannmerke nr. 2 og 1899 med vannmerke nr. 3 har jeg i alt satt opp i min samling 115 forskjellige merker, omfattende brukt, ubrukt og varianter. Men det er bare på noen ganske få at de nevnte detaljer kommer tydelig fram. Best skulde det jo være å holde seg til de ustemplede. For de aller fleste merkers vedkommende tror jeg det er vanskelig å avgjøre om vedkommende merke tilhører serien 1898 eller 1899. Det blir derfor nærmest papirkvaliteten en har å holde seg til (se herom min første artikkel s. 108, spalte 2 nederst).

Det skulde glede meg om jeg tar feil i dette, og at det finnes en annen metode til å skille de to serier fra hverandre.

I vannmerke nr. 2 og 3 er som omtalt Kr erstattet av en stor Stefanskroner. Denne har også *alltid liggende stilling*, står altså loddrett frimerkets langsider. Som omtalt s. 108 spalte 1 har kronen på toppen en liten ring, og derfra utgår et skjevstående kors. Etter retningen av dette korset får vi også her 4 forskjellige stillinger av kronen. Disse er også i Erdödi & Kner nummeret fra a til d, slik som angitt i fig. 2.

Men det gjelder også her at det bare er på enkelte merker at en tydelig kan se korsets stilling.

På s. 109, spalte 1 er angitt at kontrollmerket i utgaven 1899 forekommer i 4 forskjellige stillinger. Kontrollmerket, som skal angi papirkvaliteten, er et liggende IV- eller VI-tall. I Erdödi & Kner er de 4 stillinger betegnet med f—i, idet det stjerneformige fabrikkvannmerke, som også finnes på utgaven 1899 (ikke på utgaven 1898!) har fått nummer e. Rekkefølgen av disse spesielle vannmerker, som er meget sjeldne, blir da som i fig. 3.

De første turul-merker som utkom 1900—1903 har som før omtalt vannmerke nr. 3, og variantene i vannmerket får samme nummer a—i, slik som utgaven 1899. Vannmerket strekker seg også her utover 6 frimerker.

I min 2. artikkel om de ungarske vannmerker

(se nr. 10/1942) har jeg behandlet vannmerkene nr. 4—6. På s. 158 spalte 2 omtales vannmerke nr. 4. Vannmerket er jo da for første gang blitt så litet, at det teknisk sett hadde vært mulig å få et vannmerke på hvert frimerke. Jeg kunde ha tilføyd at kronen i vannmerkene nr. 4—6 alltid står rett, dvs. *loddrett frimerkets kortsider*, og enten opprett eller omvendt. Ingen av disse vannmerker opptrer med det stjerneformige fabrikkasjonsmerke. Dette finnes altså kun på de to utgaver 1899 og 1900/03. Men i vannmerkene nr. 4—5 forekommer et IV- eller VI-tall som kvalitetsmerke for papiret. I likhet med kronen står disse tallene også paralelle frimerkets langsider og forekommer — i likhet med toppen på kronen — i 4 forskjellige stillinger.

I vannmerket nr. 4, som finnes på utgavene 1904 og 1906 finnes de varianter av vannmerket som er angitt på fig. 4.

I vannmerket 5 er det bare den forskjell at IV- og VI-tallet er innrammet i en firkant, slik som på fig. 5. Ellers får vannmerkevariantene de samme numre.

På s. 159 spalte 1 har jeg angitt at tallet er omgitt av en slik firkant. Jeg burde hat tilføyd at det bare er utgaven 1908 og ikke utgaven 1909/13 som har kvalitetsmerket i vannmerket. Hvis en altså finner et frimerke med et IV- eller VI-tall innrammet i en firkant, kan en være sikker på at det er av utgaven 1908, som ellers er meget vanskelig å sjeldne fra utgaven 1909/13. Men riktignok vil en i tilfelle ikke se så meget av kronen i vannmerket, og det var jo nettopp kronen som hadde en særskilt interesse for å kunne konstatere forskjellen i vannmerket mellom vannmerke nr. 5 og 6.

Utgaven 1909/13 har således ingen andre varianter i vannmerket enn dem som følger av krone-toppens forskjellige stilling. Se fig. 6.

For fullstendighetens skyld skal jeg tilføye noen ord om porto- og tjenestemerkene, som jeg ikke har omtalt i mine tidligere artikler.

De første portomerker utkom i 1903. De fikk da ganske naturlig vannmerke nr. 3, altså stor Stefanskroner i sirkel. Da kronen også hos portomerkene står loddrett merkenes langsider, får portomerkene — i motsetning til de alminnelige frimerker med vannmerke nr. 2 og 3 — *stående vannmerke*, som igjen er enten opprett eller omvendt. Disse portomerkene har for øvrig fabrikk- og kvalitetsmerke og ellers alle de samme vannmerkevarianter som i fig. 3.

På de alminnelige frimerker av utgavene 1904/13 er vannmerket også stående, opprett eller omvendt. Men de eldste portomerker er jo tverrformatige, dvs. bredden er større en høyden. Vannmerket er derfor alltid loddrett kortsidene og blir derfor liggende, når merket stilles rett. Ellers har portoutgavene 1905/14 samme vannmerkevarianter som de tilsvarende postfrimerker, og som er angitt i fig. 4—6.

Portomerkene av 1914 har vannmerke nr. 7, og dette også — i likhet med forholdet hos de tilsvarende postfrimerker — enten liggende eller stående. Liggende vannmerke er mest alminnelig, og alle seriens 8 verdier har denne stilling av vannmerket. Dessuten har 5 av verdiene stående vannmerke, og dette er en betydelig sjeldnere stilling. En av verdiene, Michels 32 A — kunde man for noen år siden få kjøpt for et par hundre kroner. No noteres prisen i likeså mange tusen mark. Det antas i Ungarn at det ble trykt

Postgiro

POSTVERKETS NYESTE TJENESTEGREN

Ved sekretær E. Gundersen, Generaldirektoratet for Postverket, Oslo

Fra 1. mai i år har Postverket kunnet påta seg en ny tjeneste idet postgiro er innført fra samme dato. Det er en gammel tanke som på denne måte er virkeliggjort. Allerede i 1908 var spørsmålet om innføring av postgiro første gang oppe til behandling. I 1921 ble det av Stortinget nedsatt en komite hvor Den Norske Bankforening, Norges Handelsstands Forbund, Poststyret og postorganisasjonene var representert. Tross komiteens enstemmige innstilling om behovet og nødvendigheten av at tjenesten snarest mulig burde settes i sving, ble imidlertid saken stillet i bero. Også senere har spørsmålet gjentatte ganger vært oppe til behandling, men er stadig blitt lagt til side. Når en ser hen til de mange sympatiserende uttalelser som foreligger fra en rekke hold om tjenestens betydning for en effektiv og billig pengeomsetning, er det vanskelig å forstå grunnen til at den ikke forlengst er tatt i bruk også i Norge. Dette blir så meget mer uforståelig når en tar i betraktning at postgirotjeneste tildels forlengst er innført i praktisk talt alle land i Europa, deriblant i Danmark (i 1920), i Sverige (i 1925) og i Finland (i 1940). Og overalt er den alt fra starten blitt meget populær og har fått en tilslutning som etter kort tid har overtruffet selv de dristigste forventninger. Når tjenesten hos oss har lidd en noe annen skjebne, antas grunnen i vesentlig grad å være den at den er blitt betraktet som bankvirksomhet, mens det i virkeligheten dreier seg om en videre utvikling av Postverkets formidling av penger — fra verdibrev til postanvisning og videre til postgiro.

Ved å sammenlikne trafikkforholdene ved postverkene i de forskjellige land i Europa oppdager en snart at Norge er et av de land hvor verdibrev i større grad nyttes for sending av penger. Foruten at det for publikum er en besværlig måte å ordne sine betalinger på, skaffer verdibrevtjenesten også Postverket et betydelig arbeid. En ser her helt bort fra den store risiko

1 ark av dette merke (altså porto 32 A med stående vannmerke), at en smart postfunksjonær i Pecs ble oppmerksom på saken og sikret seg henimot ½ ark. Min meddeler sier at han har sett et stemplet og et ustemplet eksemplar av merket. Bare det å ha sett merket, regnes for en stor filatelistisk opplevelse! For øvrig trøster han meg med at plassen for 32 A i min samling alltid vil stå tom!

De følgende tverrformatige portomerker inntil året 1921 har alle vannmerke nr. 7 liggende. Fra 1921 blir portomerkene høyformatige, slik som ordinære frimerker, og vannmerkevariantene opphører.

De første tjenestemerker utkom i 1921 og har vannmerke nr. 7 i liggende stilling.

Nærværende artikkel blir nærmest et supplement til mine tidligere artikler og bør leses i forbindelse med disse. De finnes i følgende numre av tidsskriftet: 6—7/1942, nr. 10/1942, nr. 3/1943 og nr. 4/1943.

som no er til stede vedrørende disse sendinger ved tap og skade som følge av krigshendinger. Ved bruken av postanvisning er iallfall dette risikomoment eliminert idet pengene da ikke sendes sammen med anvisningen, men blir liggende ved de enkelte poststeder. Her har en til gjengjeld faren for tap av verdier ved brann, underslag m. v. for uten at publikum har bryderiet med å gå på poststedet for å sende og hente pengene. Det er først ved bruken av postgiro at betalingsmetodene blir helt ut tilfredsstillende idet anvending av kontanter da helt eller i vesentlig grad gjøres overflødig. Istedet gireres (overføres) beløpene gjennom konti opprettet hos Postverket. Ved denne forenklede pengeformidling muliggjøres gjennom postgiroen betydelig lavere satser enn hva der må beregnes for betalingsoppdrag for øvrig. I korthet virker systemet på følgende måte:

Alle som ønsker det kan få opprettet en postgirokonto. Dette koster ingen ting, men det må alltid inntå på kontoen et grunninnskudd på 10 kroner.

Ved betaling til en kontohaver fra en som ikke har konto, brukes innbetalingskort. Disse blanketter får en utlevert ved alle landets poststeder og ekspedisjonsmåten er den samme som for postanvisninger. Portoen for innbetalingskort er imidlertid betydelig lavere enn avgiften for postanvisninger. — I stedet for å sendes fram etter adressen går imidlertid innbetalingskortene til Postgirokontoret i Oslo hvor all bokføring på kontiene er sentralisert og beløpene blir godskrevet de forskjellige kontohavere.

Den enkleste form for omsetning får en når både debitor og kreditor har postgirokonto. Skyldneren sender da et utfylt girokort til Postgirokontoret som overfører beløpet fra debitor til kreditors konto. Hele betalingsoppdraget foregår altså her uten bruk av kontanter — det ganske enkelt posteres på kontiene. Det koster heller ingen ting — utenom blankettprisen, 2 øre pr. stk.

Skal en kontohaver foreta utbetalinger til en som *ikke* har postgirokonto, bruker han et utbetalingskort. Gjennom Girokontoret sendes dette etter postering av beløpet til mottakeren som får pengene betalt ut ved nærmeste poststed. Portoen, 25 øre, er inkludert i blankettprisen.

Innehaveren av en postgirokonto får ved kontoutdrag alltid omgående beskjed om alle posteringer som er foretatt på hans konto. Samtidig blir han tilstillet de bilagene som posteringene gjelder.

Fordelene ved bruken av postgiro kan i korthet uttrykkes med at en sparer tid, arbeid og penger. Hertil kommer en øket kontroll med midlene ved at bruken av kontanter ved betalinger i vesentlig grad innskrenkes eller sløyfes. I likhet med hva tilfellet har vært i andre land med girotjeneste vil den nye virksomhetsgren etter hvert som den blir innarbeidet, ganske sikkert også her i Norge bli en betydningsfull faktor i pengeomsetningens tjeneste.

Enno en gang 10 øre nr. 51, plate nr. I og II

Av konservator T. Soot-Ryen

Norgeskatalogens oppstilling av disse merker tar intet hensyn til Justus Andersens artikkel i Nordisk F. T. 1937, s. 176 hva Moestues papir angår. Ved en for samlerne beklagelig feil ble opplaget på dette papir angitt til ca. 30 000, senere rettet til ca. 300 000 og prisene ble deretter.

Det kan ha sin interesse å se litt nærmere på hvilke opplysninger som er tilgjengelige for disse merker. For terminen 1885/86 ble følgende papirmengder utlevert Centraltrykkeriet:

Dato	Antall ark papir fra	
	Lyché à 400 merker	Moestue à 200 merker
1/9 1885	1 000	
16/11	3 000	
26/11	4 000	
5/12	5 000	
8/1 1886	10 000	
12/2	15 000	
25/2		14 900
27/3	15 000	
1/5	15 000	
13/5	3 500	
	71 500	14 900
Enkeltark	286 000	29 800—315 800

Før 25/2 1886 ble 1, 3 og 25 øres merkene avlevert og etter 17/4 1886 levertes 5 og 20 øre. Da de to siste verdier ikke er kjent på Moestues papir må dette i sin helhet være anvendt til 10 øres merkene.

Avleveringen fra trykkeriet og utleveringen til frimerkeforvalteren foregikk slik:

Avlevert fra trykkeriet:	
23/12 1885	950 000
15/2 1886	600 000
20/2	350 000
27/2	1 750 000
9/3	1 700 000
20/3	1 700 000
27/3	1 500 000
3/4	1 550 000
9/4	1 450 000
17/4	850 000
25/5	2 100 000
29/5	1 700 000
5/6	1 700 000
12/6	1 500 000
24/6	635 600
1/7	1 171 300 mak.
14/8	600
	21 207 500

Utlevert frimerkeforvalteren:

9/3 1886	1 800 000	
10/3	500	til poststyret
29/3	1 000	»
5/4	1 950 000	
24/5	7 400 000	
21/6	1 000 000	
31/8	1 850 000	
1/10	1 350 000	
5/10	1 650 000	
15/12	2 325 000	
	19 326 500	
15/11	4 317 700 mak.	
18/12	200	»
	23 644 400	

Til ovenstående liste kan bemerkes at der ved fintellingen av de fra trykkeriet avleverte merker ble kassert ytterligere 709 100 merker. I den makulatur som utleveres frimerkeforvalteren var det inkludert en rest fra Johnsens leveringer.

Er det noen mulighet for ved hjelp av disse opplysninger å danne seg en formening om fordelingen av de forskjellige nyanser? Ett må vel være sikkert. Det tar en viss tid å framstille en ny plate, så mellom pl. I og II må det være en liten stans i trykningen. Det lengste opphold finner vi mellom 9. og 20. mars. Det svarer muligens til skiftet av plater. I så fall blir opplaget av pl. I 5 250 000 ÷ eventuell makulatur. Dette stemmer også så noenlunde med merkets pris i katalogen. Det er de tre første leveringer av dette merke som overlates frimerkeforvalteren 9/3-1886. Når kommer så Moestues papir inn? Man må anta at det tar en viss tid fra papiret blir levert til trykkeriet og til de ferdige gummierte og perforerte frimerkeark avleveres. Trykkeriet hadde enno 9/3 papir av Lyches fabrikk til nesten 8 000 000 merker, men vi har ingen sikkerhet for at dette papir ble oppbrukt før Moestues papir. Moestues papir skulde være tilstrekkelig til 2 980 000 merker. Med fradrag av ca. 9% makulatur skulde en kunde anta at opplaget ble ca. 2 700 000 på dette papir. Imidlertid synes ingen av avleveringene å stemme med et slikt antall og vi kan vel også gå ut fra som gitt at trykkeriet ikke gjorde noen forskjell på papirsortene. Justus Andersen hevder også at samme fargenyanse finnes, riktignok sjelden, også på Lyches papir. C. M. Henriksen har funnet merker på Moestuepapir avstemplet så tidlig som 15/4 1886. Avstempler kan ofte vise feil dato, noe jeg har hatt anledning til å se på brevkort flere ganger, men jeg går ut fra at det foreligger flere sikre avstempler før 25/5 1886 og i så fall må merkene på Moestues papir være utlevert til frimerkeforvalteren 5/4 1886 (ikke 15/4). Under denne forutsetning ligger det nær å anta at leveringene 20. og 27. mars på i alt 3 200 000 merker er trykt i denne nyanse og omfatter Moestues papir. Det vil gi ca. 2—300 000 merker på Lyches papir. Mellom 17/4 og 25/5 er det et lengere opphold i avleveringen av 10 øres merker, da andre verdier ble trykt i denne tid. Man må anta at det er en mulighet for en forandring av fargen ved en slik stans. Kanskje merkene levert etter 25/5 er trykt med anilinfarge?

Spesialsamlere med større materiale for avstemplingsstudier vil sikkert kunde supplere disse bemerkninger med sikre data.

2+12 ØRE

Der er i de senere år kommet en utvekst på vår hobby som har fått den karakteristiske betegnelse «fluelortfilateli». Jeg har ved flere anledninger tatt til orde herimot og skal ikke no komme nærmere inn herpå. Vårt første provisorium viser imidlertid flere varianter, som med like stor berettigelse som «Cracked plate» kunde vært opptatt i Norgeskatalogen.

Av klisje 1 sees, at trykk og typer til å begynne med har vært rene. Etterhvert har der så kommet smuts på typene og dette i forbindelse med bruk av rikelig sværte har forårsaket urene typer. De mange hvite flekker er kommet av, at løse papirfiller har opptatt sværten. Å katalogisere sådant kommer selvfølgelig inn under nevnte betegnelse.

Under oppussing av trykkplaten har der øyen-

synlig ikke vært utvist tilbørlig aktsomhet, da flere av typene er molestert. Av klisje 2 sees tydelig at den nedre høyre del av Ø er brukt og det nederste bruddstykke svingt utenfor sin opprinnelige plan. I klisje 3 mangler til dels venstre sidelinje i Ø og tverstrekens midtparti er forrykket. Bokstaven minner om et 3 tall.

Av en annen karakter er merket som vises i klisje 4. Her består 2 tallet av en vrent S. Det er vanskelig å finne en forklaring herpå, det er i hvert fall ikke bokstavtypen som er anvendt.

Klisje 5 og 6 viser henholdsvis eksempler på bruk av rikelig sværte og følgen av papirfiller på trykkplaten. På den første har 2 tallet «klumpfot» på den annen ser e'en ut som en tynn c. Den første har en analogi i 5×25 øre, tykk hals.

M. Tølsby.

Norges avstempler

I en artikkelserie: «Beitrag zur Hamburgischen Postgeschichte: Das Königl. Schwedische Postamt zu Hamburg» av Fr. Wehner i Deutsche Br. Zeitung 1905 — nr. 6 (side 75 fflg) omhandler forfatteren det svenske postkontor i Hamburg. Det ble opprettet i 1674 og samlet alle brever bestemt til Sverige. Postkontoret besto — med en kort avbrytelse ved franskmennenes besettelse av Hamburg under Napoleonskrigene, da det på grunn av foreningen med Norge — fikk titlen «Königl. Schwedisches und Norwegisches Postamt» og sto under direksjon av det Kgl. Sv. Nor. gesandtskap i Hamburg.

Det svensk-norske postkontor formidlet hovedsakelig korrespondansen mellom Hamburg og Sverige-Finnland. Av og til tok det seg også av postforbindelsen med Norge, dog hadde det her en mektig konkurrent, som det ikke kunde hamle opp med, det danske kontor, som fra 1858 av tilslutt overtok postforbindelsen med Norge helt og holdent (også de direkte dampere Hamburg/Norge). Det var bare om vinteren når skipsfarten ble hindret av kjedelige isforhold, at befordring av den norske post måtte gå landvegen over til Sverige.

Kanskje står dette i forbindelse med at «Das Hamburgische Amt» fra 14. april 1858 igjen førte det tidligere navn «Schwedisches Postamt».

Forfatteren gjengir to former for stempler, som ble brukt ved dette Schwedisch-Norwegisches Postamt.

Det eldste er et rektangulært stempel 30×17 mm. Tekst i 3 linjer. Øverst K. S. & N. P. C., i midten Hamburg og nederst dato. K. S. & N. P. C. = Königl. Schwedisches und Norwegisches Post Comtoir.

Det annet stempel er et dobbelringstempel. Dette ble brukt fra 1851—58. «Königl. Schw. und Norw. Post Amt.»

I samme artikkelserie, samme tidsskrift 1905, side 22, heter det: «Das Königl. Dänische Ober-Post-Amt zu Hamburg». Imidlertid traktet det danske postkontor etter å utvide sitt virksomhetsområde, og det lyktes det også å trekke postforbindelsen fra Hamburg til Norge til seg. Foruten den allerede bestående danske postdampskipslinje Kiel—Christiania arransjerte det danske kontor fra april 1858 en regelmessig direkte postforbindelse mellom Hamburg og Norge, som ble formidlet ved dampskipslinjen Hamburg—Trondhjem (en gang i uken) og Hamburg—Christiania (14 dagsforbindelse).

A. O.

Nye frimerker

Postverkets frimerkesalg til samlere meddeler at der den 10. november vil bli utsendt 3 nye frimerker i frankeringsverdiene 10, 20 og 40 øre, hvert merke med et tillegg av 10 øre til inntekt for LANDSHJELPEN 1943. Merkene har som motiver: Et fiskevær, Korn på staur og et stabbur. Tagging 13, papir uten vannmerke, rasterdytrykk: Emil Moestue A/S. Merkene selges ved poststedene i et begrenset tidsrom. Opplaget vil foreløpig ikke bli bekjentgjort.

Griegmerkens opplagstall

Postverkets Frimerkesalg til Samlere opplyser at opplaget for Griegmerkene er følgende:

10 øre	— 3 675 000
20 »	— 2 785 000
40 »	— 1 875 000
60 »	— 1 730 000

Norge nr. 79

Ny oppgraving funnet!

Professor E. Eide har funnet en hittil ukjent oppgraving på 20 øre, katalog nr. 79. Som klisjéen viser, er posthornets kontur forsterket med en kraftig hvit, litt uregelmessig, linje fra midt under kronen ned til schallstykket. Der kan påvises små forskjelligheter på de få kjente eksemplarer, som alle er avstemplet i 1909, hvilket tyder på at flere klisjéer er oppgravert sent i trykningsperioden.

C. M. H.

Norsk Filatelistisk Tidsskrifts Hederstegn

Idet vi henviser til hva vi tidligere har skrevet om denne utmerkelse, minner vi om at motiverte forslag for utdelingen må innsendes til Forbundets formann, Dr. Per Gellein, innen årets utgang. I tilfelle komiteen finner at en av de foreslåtte kandidater er verdig, vil hederstegnet for første gang bli utdelt i januar måned. Statuttene for hederstegnet er følgende:

- § 1. «Norsk Filatelistisk Tidsskrifts Hederstegn» utdeles for framrakende prestasjoner til gagn for norsk filateli.
- § 2. Det kan kun tildeles norske filatelister som er medlem av en klubb som er tilsluttet N.F.
- § 3. Utdelingen foretas i januar måned og hederstegnet tildeles den som har utført den største filatelistiske bedrift i det foregående år. Som bedømmelseskomitee fungerer Forbundets styre plus tidsskriftets redaktør. I tilfelle av stemmelikhet har Forbundets formann den avgjørende stemme. Motiverte forslag kan innsendes til formannen innen årets utgang fra forbundsklubber eller medlemmer av sådanne. Finner komiteen ingen kandidat verdig, er den ikke forpliktet til å utdele hederstegnet. I særegne tilfelle har den også anledning til å utdele flere enn ett hederstegn pr. år. Hvis noen av komiteens medlemmer foreslås tildelt hederstegnet fratrer han under behandlingen av sin egen sak.

Atter nye klubber:

Elverum Filatelistklubb

ble stiftet på et møte den 26. oktober. Det ble vedtatt statutter for klubbens virksomhet, likesom man besluttet å søke klubben opptatt i Norsk Filatelistforbund og å søke samarbeid med naboklubbene. Det ble vedtatt å holde klubbmøter annenhver tirsdag. Til formann valgtes redaksjonssekretær Per Grambo, til nestformann tannlæge Halfdan Helgesen og til kasserer og sekretær konditor H. G. Hansen. Varamenn: kjøpmann Per Østmoe og avdelingssjef Alf Chr. Lund, dublettleder skreddermester Ole E. Grunt, revisor Alf Chr. Lund. Interesserte i Elverum og nabo-bygder som ønsker å bli opptatt i klubben bes henvende seg til formannen.

Romerike Filatelist-Klubb

ble stiftet 23. september. Dens formann er ingeniør Kjeld W. Eriksen, Strømmen, nestformann er doktor Egil Moe, Fetsund, sekretær: Kjell Holthe, Rælingen, kasserer: formann Aslak Grevli, Strømmen, styremedlem og bibliotekar: Finn Lømo-Hansen, Lillestrøm. Klubben har egen juniorgruppe.

Interesserte filatelister i Lillestrøm og omegn bes henvende seg til formannen, adr.: Hellerud gård, Strømmen.

Åsgårdstrand Filatelistklubb

ble stiftet 4. oktober. Formann er revisor Edw. Chr. Hannevig og øvrige styremedlemmer Joh. Svendsen jr. og K. Them-Enger. Klubben vil snarest søke om opptagelse i Forbundet.

Egersund Filatelistklubb

er stiftet og teller allerede 17 medlemmer. Formannen er hr. Th. Friestad.

Haugesund Filatelistklubb

meldes likeledes å være under dannelse.

*

Vi har tidligere meldt om Hamar Filatelistklubb. I Levanger og Halden skal likeledes nye klubber være stiftet.

Meddelelser fra Forbundets formann:

Fristen for innsendelse av merker til Forbundets 1. anbudsauksjon var satt til den 15. oktober. Det er til i dag ikke innkommet et eneste objekt til auksjonen, så denne avlyses herved.

Oslo, den 18. oktober 1943.

NORSK FILATELISTFORBUND,
Per Gellein.

Et merke for Norsk Filatelistforbund

Vi gjør oppmerksom på at der har sneket seg inn en feil i innbydelsen til konkurransen om et merke for Norsk Filatelistforbund i forrige nummer. Det sto at merkets tekst må enten være: Norsk Filatelistforbund eller bokstavene N.F.F. eller begge deler. Det riktige er at teksten må enten være: Norsk Filatelistforbund eller bokstavene N.F. eller begge deler.

Initialene N.F.F. benyttes allerede av Nordisk Filatelist Forbund og Nordenfjeldske Filatelistforening.

Norges Bypostmerker

Av Stian Sanness

Nov. 1878

do., men lite format.

30.	2 øre blått og blålig i nyanser	0,15	0,75
31.	4 » rødt og mattgult i nyanser	0,15	0,30
32.	8 » grønt og mattgult	0,25	4,—

2 øre med dobbeltagging, 4 øre i par midten utagget. Mange nyanser, 2 øre også med grønlig undertrykk. 8 øre bare på tykt, 2 og 4 øre på tykt og tynt papir.

Utagede er nytrykk.

1884.

Våpentype, stentrykk tagget 12.

33.	4 øre lillabrunt 1884	2,—	1,50
33a.	4 » rødbrunt, brunt, gråbrunt	0,20	0,50

1887/1913.

Ny talltype, stentrykk, tagget 12

34.	2 øre gult (1887)	0,25	0,50
a.	2 » svolvgult, citrongult	1,—	1,—
b.	2 » brungult, olivgult	5,—	0,50
35.	4 » lysblått (1887)	0,20	0,50
36.	4 » prøyssiskblått (1897) ...	10,—	6,—
37.	4 » oransje (1888)	0,20	0,25
38.	4 » rosa (1897), karmin (1899)	10,—	5,—
39.	8 » fiolett (1887)	0,25	2,—
40.	16 » mørkbrunt (1887)	0,40	4,—

Alle farger i nyanser, hvert av de mange opplag i andre farger.

I poststempellet ble årstallet tatt ut etter 1899, hvorfor senere opplag ikke kan dateres.

Utagede er fra restbeholdningen — uferdige merker.

1897.

Jubileumsutgave. Stentrykk, tagget 12.

41a.	2 øre ultramarin	1,50	2,—
b.	2 » blått, prøyssiskblått ...	1,50	2,—
42.	4 » rosa	1,50	3,—
43.	10 » grønt	1,50	—
44.	20 » rødbrunt	1,50	—

Utagede er fra restbeholdningene — uferdige merker etter 1900. Merke nr. 36 med svart påtrykk.

45. 4 øre 2 på 4 øre karmin

Bare få eksemplarer sett brukt, ingen ubrukt.

Brevkort.

Foruten det alm. kort fra 1882 3 øre blått på loddrett stripet papir kjennes også 3 øre blått og mørkeblått samt 3 øre mørkegrønt på alm. papir. Et kort på vannrett stripet papir (som skal være fra 1878) har jeg aldri sett.

Avstemplinger.

Minst 7—8 forskjellige, datostempler og stumme stempler, i svart eller blått, fra ca. 1890 mest i fiolett, etter 1899 uten årstall. Et stempel i gråsvart uten datum på skilling og øre er «Gefallighetsavstempling» for samlere. (Forts.)

Junior-SAMLEREN

REDIGERT AV TAGGEMÅLER'N

N.F.T.s juniordiplom

I tida framover kommer vi til å holde en del konkurranser, eller la oss heller kalle det prøver på hva juniorene har lært av det kurset vi no holder på med. Vi håper at alle vil gå inn for å delta i prøvene slik at vi kan få glede av at det arbeidet vi driver med juniorene bærer frukter. De beste besvarelsene vil bli belønnet med Norsk Filatelistisk Tidsskrifts juniordiplom som enhver juniorsamler kan være stolt av å ha på veggen. Vi er ikke tilhengere av sølvpokaler o. l. dyre premier, for det er ikke premiens kostbarhet som skal telle. Det er først og framst æren som teller ved en slik prøve.

Den første prøven finner dere i dette nummers kursus.

Bytteadresser

Jeg får ofte brev fra juniorer landet over som spør om jeg kan skaffe navn på bytteforbindelser. Det er ikke alltid så lett å svare på slike henvendelser, men no skal vi prøve å hjelpe alle som vil ha bytteforbindelser ved å ta inn navn på de som ønsker det her i bladet. De som ønsker å komme i forbindelse med andre juniorer gjennom denne juniorspalten skal bare skrive til oss og oppgi det som er nødvendig, f. eks.:

Olav Johansen, 16 år, Snorresgt. 16, Tønsberg. Medlem av Tønsberg Filatelistklubbs junioravdeling. Samlerområder: Skandinavia, Canada, Ungarn og Kina. Benytter Michel og AFA-katalogen.

No må dere endelig ikke skrive til Olav Johansen i Tønsberg, for han eksisterer ikke. Det var bare et eksempel på framgangsmåten. Jo kortere og greiere tekst jo bedre.

Juniorgruppene

Vi vil også gjerne ha navn og adresse på juniorgrupper landet over, men bare på grupper i klubber som står tilsluttet Norsk Filatelistforbund. Videre vil vi gjerne ha navn og adresse på styrets medlemmer, gruppens postadresse, medlemslisten og gruppens lover.

Etter hvert som meldinger kommer inn fra de forskjellige juniorgruppene skal vi ta dem inn i bladet.

Vi har fått en melding fra *juniorgruppene i Oslo Filatelist-Klub*.

For et par år siden var junioravdelingen i O.F.K. blitt så stor at man måtte gå til en deling, slik at det ble en gruppe for medlemmer over 16 år (A-gruppen) og en for medlemmer under 16 år (B-gruppen). Hver gruppe har sitt eget styre på 3 medlemmer og 2 varamenn. Begge grupper ledes av en tillitsmann valgt av hovedforeningen, Oslo Filatelist-Klub. Den som ønsker å bli medlem må sende inn skriftlig søknad om dette og denne søknad må være undertegnet av søkeren selv og en av de foresatte. Medlemskontingenten er kr. 5,— pr. år. Møter holdes i A-gruppen hver annen fredag og i B-gruppen første og tredje

mandag i måneden. Møtelokale: Lærerinnelagets Hus, Peder Claussønsgt. 4, Oslo. Møtetid kl. 19. Formann i A-gruppen er Jan Claussen og i B-gruppen Johan Peter Wleügel. Adresse for begge er boks 298, Oslo.

Arbeidernes Filatelistklubbs juniorgruppe

har tatt seg riktig godt opp i det siste året. Gruppen har møte første og tredje tirsdag i måneden. Foreningen har et styre på 3 medlemmer med formann Erik Schibbye. Møtested: Kaffestua, Olaf Ryes pl. 8, Oslo. Møtetid: kl. 18,30. Alle henvendelser til gruppen sendes formannen i hovedforeningen herr B. Heggan, Hans Hauges gt. 18, Oslo.

FRIMERKEKURSET

Hvorfor samler man på frimerker?

Før eller senere får alle frimerkesamlere spørsmål om hvorfor de samler på frimerker og det kan ofte være vanskelig å svare tilfredsstillende på et slikt spørsmål. En kjent frimerkesamler kom også inn på dette spørsmålet i et foredrag forleden og han svarte ganske enkelt: Jeg samler på frimerker fordi jeg må gjøre det. Enkelte vil kanskje synes at dette var et tåpelig svar på hvorfor han var frimerkesamler, men tenk nærmere over svaret så vil dere snart oppdage hvor riktig det er. De som først er kommet bort i frimerkesamling har svært vanskelig for å komme seg bort fra den igjen. Det finnes naturligvis dem som ikke tar samlingsalvorlig eller samler på en gal måte og av den grunn går trett, men i det store og hele kan man si at det ikke finnes noen hobby som fengsler så sterkt som frimerkesamling. Hvis du sier dette til en ikke-samler så vil han kanskje protestere og si at det finnes mange andre fritidsbeskjeftigelser som gir langt større glede og avveksling enn vår hobby. Du vil kanskje få høre at bridge, sjakk, sport og mange andre fritidsbeskjeftigelser overgår frimerkesamlingen. Men la oss da se litt på de andre fritidsbeskjeftigelsene og hva de kan framvise av fordeler som kan stille vår hobby i skyggen. For å spille bridge må det 4 deltagere til, til sjakk må det være 2, for å drive sport er man avhengig av mange ting som, vær, føreforhold o. l. — Se så på frimerkesamling. Den kan vi drive helt alene, ja, faktum er at man ofte koser seg mest med frimerkene når man er alene. Penger behøver ikke spille noen rolle. Det kommer alt an på hvorledes man legger sine samlinger an. Dessuten tar frimerkesamling mindre plass enn alle andre samleobjekter. Tenk bare hvor mange tusen merker man kan få inn i et alminnelig album.

Ja, men hvorfor skal man egentlig samle på et eller annet, vil enkelte tvilende si, og til det

er bare å svare at trangen til å samle ligger skjult i alle mennesker og blusser før eller senere ut. Jeg traff en gang en mann som påsto at han aldri hadde samlet på noe som helst, men da jeg en gang kom opp til ham viste det seg at han hadde en pen boksamling. Jeg nevnte dette for ham og han svarte da at man ikke kunde regne det som samling at han tok vare på de bøkene han kjøpte, men etter å ha diskutert litt med ham måtte han innrømme at han samlet på bøker.

Hvilke store fordeler byr så frimerkesamling på i forhold til andre former for samling?

Det som er av størst betydning no for tiden er at frimerkesamlerne gjennom sin hobby har et glimrende middel til avspenning. Mørkleggingen gjør at man blir sittende meget inne og da gjelder det å ha noe å beskjeftige seg med så ikke tiden blir for lang. Særlig er dette av stor betydning for dere unge. Før var dere jo vant til å være ute nokså lenge og da hadde dere jo bestandig noe å foreta dere. No skal dere tidlig inn og da har de lange ettermiddagene lett for å bli kjedelige. Og ikke noe er værre enn å kjede seg. Frimerkesamlingen har fått tusenvis av tilhengere nettopp av denne grunn.

Etter hvert som du arbeider med merkene dine vil du oppdage at de ikke bare er små papirlapper med mer eller mindre fine farger og tegninger på. Du blir interessert i merkens motiver og da er du straks inne på det riktige. Du skal alltid prøve å få greie på hva som ligger bak frimerkens motiver. De bildene som er benyttet som frimerkemotiver er ikke satt der uten grunn. Myndighetene har alltid hatt en bestemt mening med nettopp de bildene de har valgt.

Hvis du går fram på den riktige måten vil du få virkelig glede av samlingen din. Da vil du nemlig oppdage at du ofte kan lese deg til en god del av landenes historie i frimerkene og du får også etter hvert bedre kjennskap til geografi enn de av dine venner som ikke samler på frimerker. Jeg har en bekjent som er lærer og fikk ham til å foreta en prøve på dette i sin klasse. I en geografitime begynte han å spørre om land som klassen enno ikke hadde gjennomgått. Det

viste seg da at 3 av guttene visste en god del om disse landene og alle tre viste seg å være frimerksamlere og innrømmet at det de visste hadde de lært nettopp av den grunn.

Det er ikke bestandig så lett å finne ut all ting om frimerkemotivene selv, men er du i tvil skal du be far eller mor eller kanskje aller helst lederen av junioravdelingen om å hjelpe deg.

Noe av det vesentligste ved frimerkesamling er at den er så avvekslende. Du kan samle og samle i årevis uten å bli ferdig. Ja, selv om du samler dag ut og dag inn hele livet gjennom vil du stadig oppdage nytt og nye former for samling. De fleste unge samlere beskjeftiger seg som oftest med det man kaller generalsamling, dvs. å samle et merke av hvert katalognummer fra det landet de er interessert i. Det er den enkleste form for samling. Senere blir man helt naturlig og nesten uten å merke det selv over i spesialsamling av enkelte områder, men det er vanskelig å sette en grense og si at *det* er generalsamling og *det* er spesialsamling. Og nettopp spesialsamling gir så store muligheter at man aldri blir ferdig. Men vi skal forresten snakke mer om det i et senere nummer.

Det er ikke trukket opp noen regler for hvordan du skal eller må samle. Alle kan samle som de selv lyster og det er også en meget stor fordel. Hovedsaken er at du finner fram til en form for samling som gjør at du selv får den største glede av samlingen din. Tenk bare på monteringen av merkene, og hvor mye morro du kan få av å tegne opp din egen samling uten å ta hensyn til de trykte albumene eller fortrykksalbum som de i alminnelighet kalles. Ved å montere selv lærer du deg til å skjelne mellom stygg og pen oppsetting eller teksting (tegning av bokstaver) og i alle tilfeller lærer du deg ordenssans og det er noe du får glede av gjennom hele livet.

Hvis foreldrene dine ikke forstår hvorfor du samler og synes at frimerkesamling er en fritidsbeskjeftigelse uten betydning, så hold et foredrag for dem og nevnt alt det som er sagt til fordel for frimerkesamling ovenfor.

(Forts.)

KONKURRANSE NR. 1

Ovenfor finner dere en del frimerker med forskjellige motiver. På noen står det navn og årstall så det er jo greit. Prøven går ut på å finne ut noe om de mennene som er avbildet. Det skal gjøres kort og greit og besvarelsen for hvert enkelt merke må ikke være over 50 ord, men kan naturligvis gjerne være under. Hvis du ikke greier å finne ut noe om alle motivene, så send inn svar allikevel. Det kan kanskje være andre som heller ikke klarer prøven. Når du sender inn svar skal du oppgi navn og adresse, alder og hvilken klubb du er medlem av. Det vil bli delt ut to diplomer, ett for juniorer under 16 år og ett for dem som er over 16. Så no venter vi bare på mange svar. Besvar elsehe må være innsendt til Norsk Filatelistisk Tidsskrift boks 46, Høvik, innen 25. november.

Møtereferater fra Forbundsclubbene.

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag omgående. Referatutdragene må være kortfattede, og skal være Redaksjonen i hende senest 10. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

Grimstad Filatelistklubb.

Formann Stoffer Line.

Møte 29. september under ledelse av formannen Stoffer Line. Møtet ble satt for juniors kl. 17 i Sørlandets Tekniske Skoles tegnesal. Foredrag av kjøpmann I. I. Jacobsen, Oslo: «Danmark som samleområde». Kjøpmann Jacobsen kåserte på en utmerket måte for juniorene over dette tema og foredraget vakte stor begeistring. Som avslutning ga han en rekke frimerker og serier som ble utloddet gratis.

Kl. 19 begynte han sitt foredrag for senioren: «Omsetningsmåter og kvalifisering av frimerker». Til stede var mesteparten av seniormedlemmene samt en hel del gjester fra Lillesand, Grimstad og Arendal. Hans foredrag, som var ledsaget av projeksjonsbilleder, var meget lærerikt og interessant og det vilde være av stor betydning hvis kjøpmann Jacobsens oppstilling, som han framviste, kunde kompletteres, mangfoldiggjøres og utdeles i alle klubber.

Etter avsluttet foredrag samlet alle seniors og en del av juniors seg til en hyggelig hummeraften i den vakkert dekorerte spisesal i Grimstad Bykjøkken. Det ble holdt en rekke morsomme bordtaler. Etter maten ble det servert kaffe-erstatning med krise-avec. Derpå forlot juniorene salen og møtet ble satt.

Det var kommet inn forslag om en storstilet anbudsauksjon som skal holdes i løpet av november måned, og hvorav hovedinntekten går til hyttefondet. Liste skal sendes ut til alle ca. 2000 medlemmer av Norsk Filatelistforbund for å delta skriftlig med tilbud på auksjonen. Auk-sjonskomiteen består av driftsbestyrer F. G. Doller og urmaker Aanon G. Hansen. — Forslaget ble enstemmig vedtatt og kjøpmann Jacobsen tilbød seg å råde og hjelpe i kraft av sine høstede erfaringer som auksjonarius i O.F.K.

Ved midnattstid ble møtet hevet i opprømt humør og med godt vågemot for videre gode tiltak.

Oslo Filatelist-Klub.

Formann: V. Dunér.

Postadresse: Boks 298, Oslo.

Kontor: Torget 8 IV, Oslo. Telefon 23 406.

(Kontoret er åpent mandag kl. 17—19, torsdag kl. 12—14.)

Klubben har Junioravdelinger.

Møte nr. 1065 avholdtes i Peder Claussøns gt. 4, den 20. september kl. 19,30 under ledelse av formannen V. Dunér. Til stede var 82 medlemmer og 4 gjester. Referat fra forrige møte ble opplest og vedtatt etter at en mindre rettelse var foretatt.

Følgende nye medlemmer ble opptatt:

771 Grosshandlare Carl G. Ljungcrantz, Stockholm.

772 Kontorsjef Torvald Leonard Sundsdal, Nesbyen.

773 Apoteker Albert Hieronymus Heyerdahl, Porsgrunn.

774 Sekretær Ilse Austad, Porsgrunn.

Det var 4 nyanmeldelser, samt utmeldelse av:

653 Kontorsjef G. Abrahamsen, Tønsberg.

726 Herr Nils Mjøs, Oslo.

729 Professor Johan Rygge, Oslo.

Adresseforandringer notertes for:

156 Eiv. Fossum, fra Vassenden i Jølster til Klekken.

622 Helge Reff, Harald Hårfagres gt. 12 B til Kongens gt. 16.

712 Bjarne Holst, Suhms gt. 20 D til Kirkevn. 90 B.

Formannen refererte deretter skrivelse fra firma Emil Moestue A/S, hvorav framgikk firmaets velvilje og interesse for O.F.K. Da firmaet gjennom det nylig avholdte foredrag om trykningsmetoder hadde fått inntrykk av at det spesielt var kobbertrykket og rasterdyptrykket som hadde slukt interessen, overrakte firmaet som gave til O.F.K. praktverket «Grafiske Yrken» for om mulig å stimulere interessen hos medlemmene også for andre interessante trykningsmetoder. Formannen takket for gaven og forsamlingen applauderte livlig.

Det referertes noen bytteadresser, og formannen minnet om at Thrap-Meyer i dag vilde motta frimerkebidrag til de syke ved Rikshospitalet. Han meddelte likeledes at Juniorgruppen hadde uttalt ønske om å få foredrag fra seniormedlemmene, og henstillet til medlemmene å følge denne oppfordring.

Man gikk så over til aftenens underholdningsprogram: Grosserer Alf G. Johnsen: «Malta». Foredragsholderen gjennomgikk i korte trekk øyenes geografiske forhold, befolkningens levesett og de viktigere historiske hendelser, som viste hvorledes en rekke andre land til stadighet hadde slåss om herredømmet over disse strategisk viktige øyer. Malta fikk selvstyre i 1924, framdeles under engelsk overhøyhet.

Englands frimerker var de første som var anvendt på Malta, som fikk sitt første postkontor år 1857. Bruken av britiske merker på Malta opphørte 31. desember 1884, men trykningen av Maltas egne merker var overdratt engelske firmaer helt fra 1885 til 1926. Johnsen omtalte en hel del forskjellige trykninger av de forskjellige utgaver, og nevnte en rekke sjeldne varianter, bl. a. ½d. gul, horisontalt utagget, hvorav kun eksisterte 200 eksemplarer, og utagget variant av 4d. Victoria, som Stanley Gibbons i 1937 hadde priset med £80/-/- for brukt eksemplar.

Johnsen gjennomgikk også Maltamerkenes motiver, og refererte herunder interessante sagnberetninger o. l. Han nevnte også en del falske overtrykk, som tildels hadde bevirket livlige aviskommentar. Malta fikk Luftpost i 1928, og hadde også en del straffepostmerker, hvorunder forekom «Tête-Bêche»-trykninger.

Foredraget var meget interessant og ble lønnet med kraftig bifall fra tilhørerne. Formannen takket Johnsen og pointerte at han var en framragende filatelist, som her hadde vist sin sanne kjærlighet til O.F.K. ved frivillig å tilby dette foredrag og støtte opp om det nye styre — utenom de tillitsverv han ellers innehadde i klubben. Applausen var atter livlig.

Det ble deretter gitt en del interne opplysninger fra styret, hvorefter medlemmene fikk

anledning til å besiktige Johnsens Maltasamling, som han hadde lagt fram til foredraget. Samlingen var påbegynt allerede i 1916, og omfattet no ca. 300 objekter, hvorav mange meget sjeldne varianter. — Møtet hevet kl. 21,50. A. B.

Tønsberg Filatelistklub.

Formann Eugen Hanssen.

Det 153. medlemsmøte ble holdt i Hotell Royal 15. september under ledelse av formannen. 21 medlemmer hadde møtt fram.

Det ble referert at styret hadde opptatt prost G. J. Janke som nytt medlem. En del korrespondanse og meddelelser ble også bragt til medlemmenes kunnskap, bl. a. styrets plan for møteprogrammer i semesteret før jul. Formannen redegjorde for arbeidet med klubbens nye håndbok, «Blåbok for Tønsberg Filatelistklub», og medlemmene fikk et eksemplar hver.

Ordet ble så gitt til aftenens foredragsholder, Eugen Hanssen, som kåserte over emnet «Britiske kolonier — Victoria». Taleren nevnte innledningsvis at britiske kolonier er et veldig område å samle, og nevnte deretter en del om de britiske koloniale vannmerker C.C. og C.A. idet han framhevet at hvis en samlet uten å ta hensyn til vannmerkevariasjonene, vilde samlingen bli meget ufullstendig selv i forholdet til en internasjonal katalogs hovednr.

Med støtte av plansjer gjorde taleren rede for Victorias mange forskjellige vannmerker. Likeledes også for de forskjellige tagginger. Under hensyntagen til alt dette vil en fullt utbygget Victoriasamling bli ganske omfangsrik.

Det interessante foredrag ble ledsaget av demonstrasjon av foredragsholderens ganske rikholdige samling. K. J. C.

Jeg er kjøper

av 100 stk. 1 kr. V ubrukt til kr. 500,—. (Norgeskatalogens pris kr. 300,—.) Alle norske frimerker kjøpes, innkjøpsliste gratis.

ANTON HOLMBOE

Erling Skjalgsønsøgt. 23 B, Oslo - Telef. 41558

Medlems-annonser.

På denne plass kan medlemmer få innrykket annonser på inntil 5 petitlinjer for kr. 3,00, som må betales ved bestillingen.

Til stempelsamling — 20 øre Snorre — søkes pent stemplede merker fra hele landet. Tilbud mottas.

Hans Bj. Korsmo, Fred. Glads gt. 22 A 4, Oslo.

Ønsker kjøpe eller låne par eller flere sammenhengende. Norgeskatalogen nr. 39 II for opplating/studier.

C. M. Henriksen, Fagerborggt. 40, Oslo.

Helsaker. Jeg har en del kilo konvolutter, kortbrev og brevkort, som jeg skulde til å ordne. Imidlertid viser det seg at materialet er for snaut (generalsamling). Jeg tør derfor be kolleger frimerkesamlere som har materiale liggende og ikke har tenkt å ordne det eller nyttiggjøre det, å sende meg hva de synes de kan avse, kanskje jeg da kan få litt sving på min samling. Glade givere og særlig rimelige selgere skal iallfall få portoen godtgjort og filatelistisk frankert takk.

Advokat Einar E. Østensen, Stortingsgt. 18, Oslo. Medl. O.F.K. 71. Gi meg et vink straks. Telefon 15 247.

Undertegnede samler England og engelske kolonier før 1914, fortrinnsvis stemplet. Tilbud og utvalg bes sendt

Arkitekt F. S. Platou, Rådhusgt. 23 8, Oslo. Telefon 20 926.

Livlig bytteforbindelse ønskes til enhver tid. — Nyheter til dagkurs i Zürich.

Heinrich Urech

Kirchbühlweg No. 7, Zürich III, Schweiz

NORSKE FRIMERKER
1856—1910 kjøpes.

Arne Lütke Olsen
POSTBOKS 144, STAVANGER

Følgende NORSKE BYPOST søkes kjøpt eller byttet mot prima norske frimerker, (nr. 7, 43 etc):

Bergen: 1, 3, IV, VI, VII, prøvetr.
Drammen: 1, 2, 4 I, 6, 8, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 28, 74, 82, 84, helsaker.
Horten: 2, prøvetrykk. Kragerø: prøvetrykk. Kr.sund: 2, 5, 8, 9 C, I—III, brevk. Mandal: prøvetrykk. Tromsø: prøvetrykk. Trondheim: 3, 5, 7, brevk. Alesund: prøvetrykk.

ING. CARL A. PIHL
SNORRESV. 6, SMESTAD, AKER